

Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΩΝΑΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ (ΙΙ)

ΑΡΧΕΣ

1. Δικαίωμα σε ιατρική περίθαλψη καλής ποιότητας

α. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα σε κατάλληλη ιατρική περίθαλψη χωρίς διακρίσεις.

β. Κάθε ασθενής έχει το δικαίωμα να περιθάλπεται από γιατρό τον/την οποίο/α γνωρίζει ότι είναι ελεύθερος/η να κάνει κλινικές και ηθικές κρίσεις χωρίς καμία εξωτερική παρέμβαση.

γ. Ο/η ασθενής θα περιθάλπεται πάντοτε βάσει των εννόμων συμφερόντων του/της. Η θεραπεία που εφαρμόζεται θα βασίζεται σε γενικά παραδεκτές ιατρικές αρχές.

δ. Η διασφάλιση ποιότητας πρέπει πάντοτε να αποτελεί μέρος της υγειονομικής περίθαλψης. Οι γιατροί, ειδικά, πρέπει να αποδέχονται την ευθύνη ότι είναι θεματοφύλακες της ποιότητας των ιατρικών υπηρεσιών.

ε. Σε περιστάσεις όπου πρέπει να γίνει επιλογή μεταξύ δυνητικών ασθενών για εξειδικευμένη θεραπεία για την οποία διατίθενται περιορισμένα μέσα, όλοι οι ασθενείς έχουν δικαίωμα σε δίκαιη διαδικασία επιλογής για αυτή τη θεραπεία. Αυτή η επιλογή πρέπει να βασίζεται σε ιατρικά κριτήρια και να γίνεται χωρίς διάκριση.

στ. Ο/η ασθενής έχει το δικαίωμα της συνέχειας της υγειονομικής περίθαλψης. Ο/η γιατρός έχει υποχρέωση να συνεργάζεται κατά το συντονισμό της ιατρικά ενδεδειγμένης θεραπείας με άλλους επαγγελματίες υγείας που θεραπεύουν τον/την ασθενή. Ο/η ασθενής μπορεί να μη διακόψει θεραπεία του/της ασθενούς, στο βαθμό που η συνέχιση της αγωγής είναι ιατρικώς ενδεδειγμένη, χωρίς να παρέχει στον/στην ασθενή λογική βοήθεια και επαρκή ευκαιρία εναλλακτικών λύσεων θεραπείας.

2. Δικαίωμα σε ελευθερία επιλογής

α. Ο/η ασθενής έχει το δικαίωμα να επιλέγει ελεύθερα και να αλλάζει το/τη γιατρό του/της ή το νοσοκομείο ή εν γένει ίδρυμα που παρέχει υγειονομικές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα.

Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα να ζητεί τη γνώμη ενός/μιας άλλου/ης γιατρού σε οποιοδήποτε στάδιο.

3. Δικαίωμα σε αυτοδιάθεση

α. Ο/η ασθενής έχει το δικαίωμα σε αυτοδιάθεση, να προβαίνει σε ελεύθερες αποφάσεις που τον/την αφορούν. Ο/η γιατρός θα ενημερώσει τον/την ασθενή για τις συνέπειες των αποφάσεών του/της.

β. Διανοητικά ικανός ενήλικος ασθενής έχει το δικαίωμα να παράσχει ή να αρνηθεί να παράσχει τη συναίνεση του σε κάθε διαγνωστική ή θεραπευτική διαδικασία. Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα σε πληροφόρηση που είναι αναγκαία για να λάβει τις αποφάσεις του/της. Ο/η ασθενής πρέπει να κατανοεί καθαρά ποιος είναι ο σκοπός κάθε εξέτασης ή θεραπείας, ποιας τα αποτελέσματά τους και ποιες θα είναι οι συνέπειες αν αρνηθεί να παράσχει συναίνεση.

γ. Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα να αρνείται να συμμετέχει σε έρευνα ή ιατρική διδασκαλία.

4. Ο/η ασθενής που δεν έχει συνείδηση των πραττομένων

α. Αν ο/η ασθενής δεν έχει συνείδηση των πραττομένων ή με οποιοδήποτε τρόπο δεν έχει την ικανότητα να εκφράσει τη βούλησή του/της, η συναίνεση μετά από ενημέρωση πρέπει να λαμβάνεται, όπου είναι δυνατή, από το νόμιμο εκπρόσωπό του/της.

β. αν δεν είναι διαθέσιμος νόμιμος εκπρόσωπος, αλλά απαιτείται επείγοντως ιατρική επέμβαση, η συναίνεση του/της ασθενούς μπορεί να εικάζεται, εκτός αν είναι προφανές και πέρα από κάθε αμφιβολία στη βάση προγενέστερης σταθερής έκφρασης ή πεποίθησης του/της ασθενούς ότι αυτός/αυτή θα αρνιόταν να παράσχει συναίνεση για την επέμβαση σε αυτή την περίπτωση.

γ. Όμως οι γιατροί πρέπει πάντοτε να προσπαθούν να σώζουν τη ζωή ασθενούς που δεν έχει συνείδηση των πραττομένων εξαιτίας απόπειρας αυτοκτονίας.

6. Διαδικασίες εναντίον της βουλήσεως του/της ασθενούς

Διαγνωστικές διαδικασίες ή θεραπεία εναντίον της βούλησης του/της ασθενούς μπορούν να λάβουν χώρα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν ειδικά επιτρέπονται από το νόμο και είναι σύμφωνες με αρχές ιατρικής ηθικής.

7. Δικαίωμα στην ενημέρωση

α. Ο/η ασθενής έχει το δικαίωμα να λάβει ενημέρωση για τις καταχωρήσεις των ιατρικών του/της αρχείων και να είναι πλήρως ενημερωμένος/η για την κατάσταση της υγείας του/της, που περιλαμβάνει και τα ιατρικά γεγονότα για την κατάστασή του/της. Όμως εμπιστευτική ενημέρωση στα αρχεία του/της ασθενούς για ένα τρίτο μέρος δεν πρέπει να δίδονται στον/στην ασθενή χωρίς τη συναίνεση αυτού του τρίτου μέρους.

β. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να μη δίδεται ενημέρωση σε ασθενή όταν υπάρχει λόγος να πιστεύει κανείς ότι η πληροφόρηση θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρό κίνδυνο για τη ζωή ή την υγεία του/της ασθενούς.

γ. Ενημέρωση πρέπει να δίδεται κατά τρόπο που αρμόζει στην τοπική κουλτούρα και με τέτοιο τρόπο που ο/η ασθενής να μπορεί να καταλάβει.

δ. Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα να μην ενημερώνεται με ρητό αίτημά του/της, εκτός να απαιτείται για την προστασία της ζωής τρίτου προσώπου.

ε. Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα να επιλέγει ποιος, αν υπάρχει, θα μπορούσε να λαμβάνει ενημέρωση για λογαριασμό του/της.

8. Δικαίωμα σε εχεμύθεια

α. Όλη η ενημέρωση από την οποία μπορεί να αναγνωρισθεί η ταυτότητα ασθενούς και που αφορά στην κατάσταση της υγείας του, την ιατρική του κατάσταση, τη διάγνωση, πρόγνωση και θεραπεία καθώς και όλη η λοιπή ενημέρωση προσωπικού τύπου, πρέπει να τηρείται εμπιστευτική, ακόμη και μετά το θάνατο. Κατ' εξαίρεση, οι κατιόντες μπορούν να έχουν ένα δικαίωμα σε ενημέρωση που θα μπορούσε να τους πληροφορήσει για κινδύνους στην υγεία τους.

β. Εμπιστευτική ενημέρωση μπορεί να αποκαλύπτεται μόνο αν ο/η ασθενής παρέχει ρητή συναίνεση ή αν ρητά προβλέπεται από το νόμο. Πληροφόρηση προς άλλους επαγγελματίες υγείας μπορεί να αποκαλύπτεται μόνο σε αυστηρή βάση "ανάγκης να γνωρίζουν", εκτός αν ο/η ασθενής έχει παράσχει ρητή συναίνεση.

γ. Όλα τα αρχεία του/της ασθενούς από τα οποία μπορεί να αναγνωρισθεί η ταυτότητά του πρέπει να προστατεύονται. Η προστασία των δεδομένων πρέπει να είναι κατάλληλη με τον τρόπο αποθήκευσης. Βιολογικές ουσίες από τις οποίες μπορεί να αναγνωρισθούν δεδομένα πρέπει να προστατεύονται κατά τον ίδιο τρόπο.

9. Δικαίωμα σε Υγειονομική Εκπαίδευση

Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα σε υγειονομική εκπαίδευση που θα μπορούσε να το βοηθήσει στο να προβαίνει σε ιατρικές επιλογές για την προσωπική του υγεία και για τις διαθέσιμες υπηρεσίες υγείας. Η εκπαίδευση πρέπει να περιλαμβάνει ενημέρωση για τους υγιεινούς τρόπους ζωής και για τις μεθόδους πρόληψης και πρόωξης ανίχνευσης των ασθενειών. Πρέπει να επιδιώκεται η προσωπική ευθύνη καθενός/καθεμιάς για την προσωπική του/της υγεία. Οι γιατροί έχουν υποχρέωση να συμμετέχουν ενεργά σε εκπαιδευτικές προσπάθειες.

10. Δικαίωμα στην αξιοπρέπεια

α. Η αξιοπρέπεια του/της ασθενούς και το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή πρέπει να γίνονται σεβαστές καθ' όλη τη διάρκεια της ιατρικής περίθαλψης και διδασκαλίας, βάσει και της κουλτούρας του/της και των αξιών του/της.

β. Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα σε ανακούφιση από τους πόνους με βάση το τρέχον επίπεδο γνώσης.

γ. Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα σε ανθρώπινη παροχή περίθαλψης, όταν καταλήγει, που πρέπει να παρέχεται με όλη τη διαθέσιμη βοήθεια, ώστε να επέλθει ο θάνατος όσο το δυνατό με αξιοπρέπεια και παρηγορία.

11. Δικαίωμα σε θρησκευτική βοήθεια

Ο/η ασθενής έχει δικαίωμα να λάβει ή να απορρίψει κάθε πνευματική ή ηθική ανακούφιση, που συμπεριλαμβάνει τη βοήθεια από ιερέα θρησκείας που ο ίδιος έχει επιλέξει.

[Υιοθετήθηκε από την 34η Παγκόσμια Ιατρική Συνέλευση, Λισαβόνα, 1981 και τροποποιήθηκε από την 47η Παγκόσμια Ιατρική Συνέλευση, Μπαλί, 1995. Μετάφραση του συγγραφέα του παρόντος].

© World Medical Association

© Μετάφραση - Επιμέλεια Χάρης Τ. Πολίτης